

N:o 3.

Ank. till Riksd. Kansli den 27 Febr. 1878. kl. 12 midd.

Konstitutions-Utskottets Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående förändrad lydelse af 1 § 10 mom. och 4 § 4 mom. i Tryckfrihetsförordningen.

Till Konstitutions-Utskottet hafva Riksdagens Kamrar öfverlemnadt Kongl. Maj:ts proposition till Riksdagen (N:o 6) af den 21 December 1877 om ändring uti ofvan nämnda paragrafer af Tryckfrihetsförordningen jemte utdrag af det samma dag i Statsrådet hållna protokoll öfver Justitiedepartementens ärenden.

Af dessa handlingar inhemtas, att Herr Statsministern och Chefen för Justitie-departementet, såsom hufvudsakliga, af Kongl. Maj:t gillade skäl för den föreslagna grundlagsförändringen återopat: att det icke kunde lida något tvifvel, att de i Tryckfrihetsförordningen stadgade ansvarspåföljder för boktryckares underlåtenhet att å skrift utsätta sitt namn, tryckningsorten och årtalet vore olämpliga; att de belade med enahanda ansvar den underlåtenhet, som varit afsigtlig och den, som ofrivilligt tillkommit; att äfven för den minsta förseelse af sistnämnda art, begången under sådana omständigheter, att den knappt kunde läggas boktryckaren till last, vore fastställt ett bötesbelopp, som första gången närmade sig det högsta, som i allmänhet efter vår strafflag finge ådömas och för andra gången uppginge till 900 kronor, under det att för tredje gången stadgades förlust af boktryckeriet, en påföljd, som, så framt dermed skulle förstås, att tryckeriet förverkades till kronan, kunde hårdt drabba alldeles oskyldige delegarè; att en mildare straff-

Bih. till Riksd. Prot. 1878. 3 Saml. 3 Häft.

bestämmelse också hade af Konstitutions-Utskottet upprepade gånger blifvit föreslagen och af båda Kamrarne godkänd; att anledningen, hvarföre ett härom vid sistlidna års riksdag å nyo väckt förslag icke vann framgång, vore ej att söka i någon förändrad åsigt angående straffbestämmelsen, utan deruti, att de stadganden, som till ändring föreslagits, ansåges stå i sådant nära sammanhang med det sätt, på hvilket ansvarigheten för tryckt skrifts innehåll för närvarande vore ordnad, att en förändring i dem icke vore lämplig utan i sammanhang med ändring i andra delar af Tryckfrihetsförordningen; att syftemålet likväl kunde vinnas utan någon förändring i den boktryckaren nu ålagda ansvarighet för brottslig skrifts innehåll; att svårigheten att upptäcka en boktryckare, som uraktlåtit att utsätta sitt namn, väl icke kunde blifva mindre därför, att straffet för uraktlåtenheten vore strängare; att om boktryckaren ej kunde framställa författaren, så löpte han alltid äfventyret att stanna i ansvar för skriftens innehåll, men att om han det åter kunde, så hade han intet intresse att dölja sig såsom boktryckare; att hvad som dock i alla fall erfordrades, vore ett tillräckligt straffhot dels för att tillhålla boktryckaren att med all omsorg förekomma, att skrifter icke utgäfves från hans tryckeri utan att vara försedda med namn och årtal och dels för att afhålla honom från att i författarens intresse dölja denne genom att dölja boktryckeriet; att detta syntes lämpligen kunna ske genom bestämmandet af böter, som till beloppet kunde lämpas efter förseelsens beskaffenhet att vara uppsåtlig eller ouppsåtlig eller att eljest vara mer eller mindre ursäktlig och ofta upprepad; att om maximum af böter bestämdes till 500 riksdaler, så torde med fog icke kunna anmärkas, att denna förseelse icke kunde i hvarje fall med tillräckligen strängt straff beläggas; men att af en sådan ändring borde jemväl följa, att fråga om boktryckares ansvar för nämnda underlåtenhet icke vidare komme att såsom ordningsmål behandlas, enär den större eller mindre graden af brottslighet måste utrönas genom en undersökning, som lämpligen endast kunde ske inför en domstol; att en ändring af gällande straffbestämmelser i nu antydda riktning icke syntes böra möta hinder; att Herr Statsministern för egen del måste vitsorda det praktiska behovet deraf, på grund af vunnen erfarenhet om den på Chefen för Justitiedepartementet ankommande tillämpning af ifrågavarande lagrum; samt att slutligen förslaget afsåge endast ändring af Tryckfrihetsförordningens bestämmelser angående uraktlåtenhet att å skrift utsätta boktryckares namn, tryckningsorten och årtalet, ehuru straffet blefve derigenom på samma gång nedsatt för den i samma moment jemväl omhandlade förbrytelsen att å tryckt skrift utsätta falskt boktryckarenamn eller orätt tryckningsort, enär därför vore stadgad enahanda ansvar, som för uraktlåtenheten och *derutöfver* straffarbete från och med två månader till och med ett år.

Då den Kongl. propositionens ifrågavarande förslag till förändring af

de nu gällande stränga straffbestämmelserna för boktryckares underlåtenhet att å skrift utsätta sitt namn, tryckningsorten och året, synes Utskottet framför de vid föregående riksdagar i enahanda riktning gjorda förslag böra kunna tillfredsställa ej mindre anspråken på lämpligt och fullt tillräckligt skydd emot lagbudets öfverträdande, än äfven den allmänna rättskänslans fordran på straffens förmildring, får Utskottet, uppå de här ofvan omförmälda grunder, värdsamt hemställa,

att följande genom Kongl. Maj:ts proposition framlagda förslag till förändrad lydelse af § 1 mom. 10 och § 4 mom. 4 i Tryckfrihetsförordningen måtte antagas att hvila till vidare grundlagsenlig behandling:

Tryckfrihetsförordningen.

§ 1 mom. 10.

(Nuvarande lydelse:)

Å hvarje skrift varde boktryckarens namn, tryckningsorten och året utsatta; uraktlåter boktryckare sådant, plikte han *första gången trehundra riksdaler och andra gången sexhundra riksdaler. Sker det tredje gången, vare han sitt boktryckeri förlustig.* Utsätter någon å tryckt skrift falskt boktryckarenamn eller orätt tryckningsort, skall han derutöfver dömas till straffarbete från och med två månader till och med ett år. Hvad här om namns och orts utsättande förordnas, gälle dock ej för notifikationer och sorgbref, formulärer, betingningsedlar med mera af dylik beskaffenhet.

(Föreslagen lydelse:)

Å hvarje skrift varde boktryckarens namn, tryckningsorten och året utsatta. Uraktlåter boktryckare sådant, plikte han *från och med femtio till och med femhundra riksdaler.* Utsätter någon å tryckt skrift falskt boktryckarenamn eller orätt tryckningsort, skall han derutöfver dömas till straffarbete från och med två månader till och med ett år. Hvad här om namns och orts utsättande förordnas, gälle dock ej för notifikationer och sorgbref, formulärer, betingningsedlar med mera af dylik beskaffenhet.

§ 4 mom. 4.

Till ordningsmål räknas, om, vid tryckeris anläggande, uraktlåtes hvad

Till ordningsmål räknas, om, vid tryckeris anläggande, uraktlåtes hvad

1 § 5 mom. derom stadgar, eller om boktryckare *underlåter att, enligt 1 § 10 mom., å skriften utsätta sitt namn, tryckningsorten och årtalet, eller om han* en hos honom tryckt skrift till Chefen för Justitiedepartementet eller hans ombud inom utsatt tid icke aflemnar eller om, emot 1 § 12 mom., tryckta skrifter, hvarå boktryckare-namn, tryckningsort eller årtal ej äro utsatta, föryttras. I dessa fall ege Chefen för Justitiedepartementet att, i öfverensstämmelse med hvad denna lag stadgar, den brottslige genast pliktfälla; denne likväl obetaget att, der han sig så befogad finner, hos Konungen, i Dess Justitierevisions-expedition, underdåniga besvär anföra, i Stockholm inom femtonde dagen och i landsorterna inom en månad, sedan han af Chefens för Justitiedepartementet utslag bevisligen del undfått. För öfrigt äro ordningsmål ej andra, än sådana ekonomiska, som, enligt något framdeles tillgörande boktryckeri- och bokhandelsreglemente, till Chefens för Justitiedepartementet pröfning kunna höra och till rubbning af något stadgande i denna lag icke leda.

1 § 5 mom. derom stadgar, eller om boktryckare en hos honom tryckt skrift till Chefen för Justitiedepartementet eller hans ombud inom utsatt tid icke aflemnar eller om, emot 1 § 12 mom., tryckta skrifter, hvarå boktryckare-namn, tryckningsort eller årtal ej äro utsatta, föryttras. I dessa fall ege Chefen för Justitiedepartementet att, i öfverensstämmelse med hvad denna lag stadgar, den brottslige genast pliktfälla; denne likväl obetaget att, der han sig så befogad finner, hos Konungen, i Dess Justitierevisions-expedition, underdåniga besvär anföra, i Stockholm inom femtonde dagen och i landsorterna inom en månad, sedan han af Chefens för Justitiedepartementet utslag bevisligen del undfått. För öfrigt äro ordningsmål ej andra, än sådana ekonomiska, som, enligt något framdeles tillgörande boktryckeri- och bokhandelsreglemente, till Chefens för Justitiedepartementet pröfning kunna höra och till rubbning af något stadgande i denna lag icke leda.

Stockholm den 26 Februari 1878.

På Utskottets vägnar:

MAGNUS HALLENBORG.